

Norges vassdrags-og energidirektorat,
Konsesjonsavdelingen

23.oktober 2010

Høringsuttalelse: Søknad om bygging av småkraftverk i Gudåa, Meråker kommune.

Naturvernforbundet i Stjørdal og Nord-Trøndelag går mot planene om bygging av småkraftverk i Gudåa både på grunn av effekter i Gudåa og dens nærområde spesielt, og i Stjørdalsvassdraget generelt. Dette blir begrunnet i punktene nedenfor:

1. Datagrunnlag: Undersøkelser av biologisk mangfold er utført ved befaring 11. oktober. Dessuten er det foretatt el-fiske på fire stasjoner i elva. Én dag med feltarbeid sent på høsten kan aldri fremskaffe tilstrekkelige opplysninger til at man på et faglig grunnlag skal kunne vurdere et områdes verdi med hensyn til biologisk mangfold. Databasene inneholder nesten ingen opplysninger om flora og fauna i området, og litteraturlista inneholder kun to kilder som kan berøre det aktuelle området, resten er bare generell litteratur. Det kan derfor stilles store spørsmålstegn ved holdbarheten av de presenterte opplysningene om biologisk mangfold. Det innrømmes i rapporten at kunnskapsgrunnlaget er mangelfullt.
2. Fugl: For å kartlegge forekomsten av fugl i denne type områder, er undersøkelser i oktober nærmest verdiløse. En undersøkelse i hekketiden er det eneste som kan gi et svar på om det finnes særlig interessante fugleforekomster i området. Den presenterte miljørapporten er derfor uten verdi når det gjelder vurdering av effekter på fuglelivet.
3. Fossekall: Fossekall ble ikke påvist ved befaringen, men antas å forekomme som hekkefugl. Fossekallen er en av de artene som blir hardest rammet av småkraftutbygging. Den store belastningen på Stjørdalsvassdraget med bl.a. fire nye planlagte småkraftverk gjør ikke situasjonen bedre for arten. Sumeffekten av alle småkraftverkene har store negative konsekvenser på bestandsutviklingen av vår nasjonalfugl.
4. Bunndyr: Det er ikke påkrevet fra myndighetene at utredningen skal ha egne bunndyranalyser. Dette er i prinsippet svært uheldig og et betydelig tankekors, ettersom bunndyr er den gruppen som blir hardest rammet av en småkraftutbygging. Spesielt innenfor de best kjente gruppene: vårfluer, steinfluer, døgnfluer og vannbiller er det et betydelig potensial for forekomst av rødlistearter i området.
5. Andre kilder: Ekspertvurderingene om biologisk mangfold er i stor grad basert på opplysninger fra eksisterende databaser og kontakt med lokalkjente personer. Databasene er av naturlige årsaker svært mangelfulle, og lokalkjente personer har som regel mest kunnskap om forekomst av store pattedyr og jaktbart vilt. Det stilles derfor store spørsmål om betydningen av denne type data som grunnlag for å gjøre konklusjoner om områdets verdi for biologisk mangfold.
6. Rødlistearter: Det er funnet tre rødlistearter i området til tross for svært begrenset innsats med kartlegging av flora og fauna. Området har derfor utvilsomt potensial for flere verdifulle arter, som krever mer detaljert kartlegging.
7. Verdifulle naturtyper: I tiltaksområdet finnes en verdifull naturtype: bekkekløft og bergvegg med bergveggutforming. Denne vil bli negativt påvirket av en utbygging.

8. Anadrom fisk: Sjørret og laks forekommer i nedre deler av Gudåa. Sjørreten i Stjørdalselva er truet og fredet for all beskatning. I Stjørdalsvassdraget er det bare et begrenset antall bekker som egner seg for sjørret.
9. Reindrift: Deler av det berørte området brukes til reinbeite. Reindriften vil bli negativt berørt av planene, spesielt i anleggsperioden. Effekten på reindriften må tillegges stor vekt og dessuten sees i sammenheng med negative effekter påført i forbindelse planer om av småkraftverk i andre sideelver i Stjørdalsvassdraget, både i Stjørdal og Meråker.
10. INON-områder: De øvre deler av nedbørfeltet ligger i Skarvan-Roltdalen nasjonalpark. Tiltaket ligger i utkanten av et stort inngrepsfritt naturområde, som vil bli redusert i størrelse som følge av inngrepet. Dessuten vil arealet av villmarkspreget naturområde bli redusert, noe Naturvernforbundet ikke kan akseptere.
11. Landskapseffekter: Området vil bli skjemet av store fysiske inngrep, spesielt under anleggsperioden, med bl.a. planering og rydding langs rørgaten. Rørgatetraseen vil bli et permanent, godt synlig, skjemmende inngrep i naturen. Det planlegges videre oppgradering av en traktorveg og etablering av en anleggsveg som senere skal oppgraderes til en permanent kjøreveg.
12. Samlet effekt på vassdraget: Stjørdalsvassdraget er tidligere regulert flere ganger. Vassdragets tålegrense for kraftutbygging er for lengst overskredet. Flere kraftutbygginger kan forsterke effektene av tidligere reguleringer både mht. vannføring og vanntemperatur med påfølgende negative konsekvenser for det biologiske mangfold.
13. Villaks: Stjørdalselva er et nasjonalt laksevassdrag, og det tillates ikke inngrep og aktiviteter i vassdraget som er til skade for villaksen. Inngrep i sideelver til Stjørdalselva er potensielt skadelige for villaksen og bør unngås.
14. Samlet plan for småkraftverk: Det foreligger ingen samlet plan for bygging av småkraftverk. Naturmangfoldlovens § 10 slår imidlertid fast at en påvirkning av et økosystem skal vurderes ut fra den samlede belastning som systemet er eller vil bli utsatt for.
§ 9 befester videre hvordan føre-var-prinsippet gjelder i forvaltningen.

Med hilsen

Jon Kristian Skei/s
Lokallagsleder, Naturvernforbundet i Stjørdal

Per Flatberg/s
Naturvernforbundet i N-T

Saksbehandler: Jon Kristian Skei, mobil 92494552, e-post:Kris skei@online.no

Kopi: Fylkesmannen i Nord-Trøndelag
Essand Reinbeitedistrikt
Meråker kommune
Stjørdal kommune